

سؤالات کنکوری علوم و فنون دوازدهم - انسانی سری ۳

۱- نام بحر وزن مقابل کدام مصراع درست است؟ سراسری - ۱۳۹۸

- ۱) مرا مهر سیه چشمان ز سر بیرون نخواهد شد: هزج مثنی سالم
- ۲) شوریده و شیدا کند هر دل که دلبر جا کند: رمل مثنی سالم
- ۳) فلک کار مرا افکند با نامهربان ماهی: هزج مثنی محذوف
- ۴) آشفته خاطر کرده ام جمعیت عشاق را: رجز مثنی محذوف

۲- وزن مصراع های زیر به ترتیب کدام است؟ سراسری - ۱۳۹۸

«صبح خواهد شد / و به این کاسه آب / آسمان هجرت خواهد کرد،

- ۱) فاعلاتن فعلن، فعلاتن فع، فاعلاتن مفعولن فع
- ۲) فاعلاتن فع، فعلاتن فعلن، فاعلاتن فعلاتن فع
- ۳) فاعلاتن فع، فاعلاتن فعلن، فاعلاتن فعلاتن فع
- ۴) فعلاتن فع، فعلاتن فعلن، فاعلاتن فعلاتن فعلن

۳- در عبارت «شاه سیارگان به افق مغربی خرامید و جمال جهان آرای را به نقاب ظلام پیوشانید،

کدام آرایه ادبی به کار نرفته است؟ سراسری - ۱۳۷۷

- ۱) استعاره آشکار
- ۲) تشبیه
- ۳) تضمین
- ۴) انسان انگاری

۴- شاعر در کدام بیت، از دو آرایه «اغراق و حسن تعلیل، در بیان خیال خویش، سود جسته است؟

خارج از کشور - ۱۳۹۰

- ۱) هر که به نیکی عمل آغاز کرد / نیکی او روی بدو باز کرد
- ۲) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی / هنوز می پرد از شوق چشم کوکب ها
- ۳) خصمی زشت به آینه چه نقصان دارد؟ / چه غم از دشمنی مردم نادان ما را؟
- ۴) گرم شو از مهر و ز کین سرد باش / چون مه و خورشید جوان مرد باش

۵- در کدام بیت «حسن تعلیل» وجود دارد؟ خارج از کشور - ۱۳۹۱

① چون جگر عاشقان می خورد این شب به ظلم دود سیاهی ظلم بر دل شب می دمد

② جانم اگر صافی است دُردی لطف تو است لطف تو پاینده باد بر سر جان تا ابد

③ بر اثر دل برو تا تو بینی درون سبزه و گل می دمد جوی وفا می رود

④ عاقله شب تویی باز رهانش ز ظلم نیم شبی بر فلک راه بزن بر رصد

۶- در بیت زیر، همهٔ اختیارات شاعری یافت می شود؛ به جز سراسری - ۱۳۹۸

«گذار بر ظلمات است خضر راهی کو مباد کآتش محرومی آب ما ببرد»

① ابدال ② کوتاه تلفظ کردن مصوّت بلند

③ حذف همزه ④ بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه

۷- وزن بیت زیر کدام است؟ سراسری - ۱۳۹۸

«ای ساقی از آن پیش که مستم کنی از می من خود ز نظر در قد و بالای تو مستم»

① مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ فعّ مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فَعولن

② مستفعل فاعلات مستفعلُ فعّ مفعول مفاعِلن مفاعِلین فعّ

۸- آرایه های مقابل ابیات «کاملاً» درست است؛ به جز (با تغییر) خارج از کشور - ۱۳۹۷

① کاش در پرده شب و روز نیوشی رویت / تا نازد فلک سفله به خورشید و مهش (لفّ و نشر،

تشخیص)

② کی می رسی به حلقه رندان پاکباز / تا نشکنی از سنگ ملامت سبوی خویش (استعاره، تشبیه)

③ قوت من خون جگر بود ز یاقوت لبش / هیچ کس در طلب نوش نخورد این همه نیش

(جناس، تضاد)

④ شوق سپند خال تو کرد آنچه با دلم / مجمر نکرده ز آتش خود با سپند خویش (اغراق،

جناس تام)

۹- باتوجه به بیت زیر، همهٔ واژه ها «ایهام یا ایهام تناسب» دارند؛ به جز: خارج از کشور - ۱۳۹۷

«نواى نغمهٔ عشاق از اصفهان چه خوش آید مرا که میل عراق است و شاهدان عراقی»

① شاهد و میل ② نوا و اصفهان ③ نوا و عشاق ④ اصفهان و عراق

۱۰- آرایه‌های «ایهام، تضاد، مجاز، پارادوکس و استعاره» به ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

خارج از کشور- ۱۳۹۷

- الف) هزار ناخن تدبیر غوطه در خون زد
ب) نیست ما را وحشتی از برگ‌ریزان حواس
ج) شب به چشم ما نسازد روز روشن را سیاه
د) دهن چو شیشه گشاییم بهر شادی خلق
ه) می‌شود روشن ز خاموشی چراغ عاشقان
- نشد گشاده شود عقده‌های مشکل ما
این زیان‌ها را سراسر سود می‌دانیم ما
فیض صبح از سینه بی‌کینه می‌یابیم ما
وگر نه مهر خموشی است جام عشرت ما
در هلاک خویش چون پروانه بی‌تاییم ما
- ۱) ب، الف، ج، د، هـ ۲) ب، د، ج، هـ، الف ۳) الف، ج، هـ، ب، د ۴) هـ، ج، د، ب، الف

۱۱- اختیارات شاعری موجود در بیت زیر، کدام است؟

- «خرد به زور می ناب برنمی‌آید»
۱) قلب، حذف همزه
۲) تغییر کمیت مصوت‌ها، ابدال
۳) تغییر کمیت مصوت‌ها، قلب
۴) بلند بودن هجای پایان مصراع، حذف همزه
- مرو به کشتی کاغذ دلیر بر سر آب»

۱۲- وزن بیت زیر کدام است؟

- «ای دیده عاشقان به رویت
۱) مفعول مفاعیل فاعلن
۲) مفعول فاعلات مفاعیلن
۳) مفعول مفاعیل مفاعیل فعل
۴) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن
- چون روی مجاوران به محراب»
- ۱۳- آرایه‌های «تشبیه- جناس- ایهام- استعاره- اسلوب معادله» به ترتیب، در کدام ابیات، وجود دارد؟

سراسری- ۱۳۹۷

- الف) خون دل تا چند نوشم باده نوشین بیار
ب) نقدی که ز بازار تو بردیم تلف گشت
ج) گفتم ز دل خویش دهان سازمت ای ماه
د) مانند تو بر روی زمین نادره‌ای نیست
ه) عنان مصلحت در عشق می‌باید رها کردن
- تا بشویم جامه جان را به آب چشم جام
سودی که از سودای تو کردیم زیان شد
گفتا نتوان ساخت ز یک نقطه دهانی
زان خوانده فلک نادره دور زمانت
ندارد حاصلی در بحر بی‌ساحل شنا کردن
- ۱) ج، الف، ب، د، هـ ۲) د، هـ، ب، ج، الف ۳) ج، ب، د، الف، هـ ۴) د، الف، هـ، ج، ب

۱۴- آرایه‌های «استعاره، تشبیه، واج آرای، کنایه و ایهام» به ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

سراسری - ۱۳۹۷

- الف) ای عاقل اگر پای به سنگیت بر آید
 ب) رحمت نکند بر دل بیچاره فرهاد
 ج) از دست کمان مهره ابروی تو در شهر
 د) در وهم نیاید که چه مطبوع درختی
 ه) آن کیست که پیرامن خورشید جمالش
- فرهاد بدانی که چرا سنگ بریده است
 آن کس که سخن گفتن شیرین نشنیده است
 دل نیست که در بر چو کبوتر نتپیده است
 پیداست که هرگز کس از این میوه نچیده است
 از مشک سیه دایره نیمه کشیده است
- ۱) د، ج، ه، ب، الف ۲) الف، د، ه، ج، ب ۳) د، الف، ج، ه، ب ۴) ه، د، ج، الف، ب

۱۵- در کدام بیت هر سه آرایه «تشبیه، مراعات نظیر و تشخیص» به کاررفته است؟

سراسری - ۱۳۸۱

- ۱) ز دیده‌های ضعیف از محبت احباب / به چهره اشک‌فشانم که عازم سفرم
 ۲) چو ابر آب فشانم ز دیده حسرت که رفت روز جونی چو برق از نظرم
 ۳) نجات آخرت را چاره‌گر باش در این منزل ز رفتن باخبر باش
 ۴) بین، دور از تو، شاهانی که مردند ز مال و ملک و شاهی، هیچ بردند؟

سراسری - ۱۳۹۶

۱۶- در کدام بیت، هم اختیار وزنی و هم اختیار زبانی وجود دارد؟

- ۱) ملک کسری همه در قبضه فرمان تو باد
 ۲) بودم افتاده ز پا شوق تو دستم بگرفت
 ۳) عقل چو با آفتاب رای تو را دید گفت
 ۴) مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم
- که جهان باز نخواهد چو تو کس را آورد
 بر سر کوی توام بی‌سر و بی‌پا آورد
 پایه خورشید را سایه یزدان شکست
 جرس فریاد می‌دارد که بر بندید محمل‌ها
- ۱۷- در کدام مصراع اختیارات شاعری: «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند»، «حذف همزه» و «بلند تلفظ

سراسری - ۱۳۹۵

کردن هجای پایانی» صورت گرفته است؟

- ۱) مخالفت نکنم آن کنم که فرمان است.
 ۲) که جهل پیش خردمند عذر نادان است.
 ۳) نه آبروی که گر خون دل بخواهی ریخت.
 ۴) هزار سختی اگر بر من آید آسان است.

۱۸- وزن عروضی کدام مصراع در مقابل آن، غلط آمده است؟ سراسری - ۱۳۹۵

۱) جهان شب است و تو خورشید عالم آرایی (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلن)

۲) ای حسن خط از دفتر اخلاق تو بابی (مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن)

۳) کس نماند که به دیدار تو واله نشود (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعّلن)

۴) به سر راهت آورم هر شب (فعلاتن مفاعیلن فعّلن)

۱۹- در بیت «جهان گشاده ثنای تو را چو تیر، دهان / زمانه بسته رضای تو را چو نیزه، کمر» کدام

دو آرایه وجود ندارد؟ خارج از کشور - ۱۳۶۰

۱) تضاد و تشبیه

۲) مراعات نظیر و کنایه

۳) مجاز و تشخیص

۴) تناقض و حسن تعلیل

۲۰- در کدام بیت، اختیار زبانی «تغییر مصوّت کوتاه به بلند و بلند به کوتاه» به کار رفته است؟

خارج از کشور - ۱۳۸۹

۱) از چاشنی قند مگو هیچ و ز شکر زان رو که مرا از لب شیرین تو کام است

۲) با محتسبم عیب مگوید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است

۳) گوشم همه بر قول نی و نغمه چنگ است چشمم همه بر لعل لب و گردش جام است

۴) در مجلس ما عطر میامیز که ما را هر لحظه ز گیسوی تو خوشبوی مشام است

۲۱- در کدام بیت هر دو اختیار وزنی (فاعلاتن به جای فعلاتن) و (ابدال) و اختیار زبانی (تغییر

مصوّت بلند به کوتاه و کوتاه به بلند) وجود دارد؟ خارج از کشور - ۱۳۹۰

۱) زاری آغاز کند او که همه خرد و بزرگ همه یاریش کنند ارچه بدیدند یسار

۲) روزی از معرفت و فقه بسوزد ما را که بگویم که جنید است و ز شیخان کبار

۳) چو از او داد بخواهیم از این بیدادی او به یک لحظه رهاند همه را از آزار

۴) برهندی همه از ظلمت این نفس لئیم گر از او یک نظری فضل بتابند بهار

۲۲- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه های «تشبیه، حسن تعلیل، مجاز، استعاره

آشکار، اسلوب معادله» از بالا به پایین مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

سراسری - ۱۳۹۰

- الف) خون دلم از حسرت یک جام به جوش است آبی به سر آتش من زن که نجوشم
 ب) ماه خورشیدنمایش ز پس پرده زلف آفتابی ست که در پیش سحابی دارد
 ج) دل گمان دارد که پوشیده ست راز عشق را شمع را فانوس پندارد که پنهان کرده است
 د) مگر گشود در جان هوای آن سر کوی که بوی عنبر سارا دمید از آن گلزار
 ه) شاخ گلی که آبش از جوی دیده دادم دورم ز خویشتن کرد با صدهزار خواری
- ۱) د، الف، هـ، ج، ب (۵) ب، د، الف، هـ، ج (۴) هـ، د، ب، ج، الف
 ۲۳- آرایه های بیت «دهر سیه کاسه ای است ما همه مهمان او / بی نمکی تعبیه است در نمک خوان او» کدام است؟
 سراسری - ۱۳۹۰

- ۱) کنایه، تشبیه، پارادوکس، استعاره ۲) کنایه، ایهام تناسب، تضاد، تشخیص
 ۳) استعاره، کنایه، تضاد، اسلوب معادله ۴) تشبیه، پارادوکس، مراعات نظیر، ایهام تناسب
- ۲۴- به ترتیب، کدام هجاهای مصراع اول بیت زیر، مشمول تغییر کمیت مصوت شده است و این تغییرات جزو کدام یک از اختیارات دوگانه‌ی شاعری به‌شمار می‌رود؟
 سراسری - ۱۳۶۰
- «ز شب‌های دگر دارم تب غم بیشتر امشب وصیت می‌کنم باشید از من باخبر امشب»
- ۱) چهارم، دهم - زبانی
 ۲) چهارم، دهم - وزنی
 ۳) پنجم، نهم - زبانی
 ۴) پنجم، نهم - وزنی
- ۲۵- در بیت «عنقا بر کرد سر گفت کز این طایفه / دست یکی پر حناست، جعد یکی پُر خضاب»
 شاعر از کدام اختیار شاعری استفاده کرده است؟
 سراسری - ۱۳۸۹

۱) ابدال

۲) قلب

۳) کوتاه تلفظ کردن مصوت‌های بلند

۴) بلند تلفظ کردن مصوت‌های کوتاه

۲۶- در کدام بیت هر دو اختیار زبانی «تغییر مصوت بلند به کوتاه و کوتاه به بلند» به کار رفته است؟
سراسری - ۱۳۸۹

- ① آن سرزنش که کرد تو را دوست حافظا!
بیش از گلیم خویش مگر پا کشیده‌ای؟
② از من جدا مشو که تو ام نور دیده‌ای
آرام جان و مونس قلب رمیده‌ای
③ از چشم بخت خویش مبادت گزند از آنک
در دلبری به غایت خوبی رسیده‌ای
④ منعم مکن ز عشق وی ای مفتی زمان!
معذور دارمت که تو او را ندیده‌ای

۲۷- آرایه‌های بیت زیر کدام است؟
سراسری - ۱۳۸۹

- «وصل او خواب خوشی بود که می‌دیدم دوش مرغ شب، لال شوی، بانگ تو بیدارم کرد»
① ایهام - تشخیص - حسن تعلیل
② تضاد - تشخیص - مراعات نظیر
③ کنایه - استعاره - حسن تعلیل - تضاد
④ کنایه - استعاره - ایهام
۲۸- آرایه‌های بیت «به حجاب اندرون شود خورشید / چون تو گیری از آن دو لاله حبيب =
(حجاب) کدام‌اند؟
خارج از کشور - ۱۳۹۱

- ① اغراق - استعاره - ایهام تناسب - کنایه
② استعاره - اغراق - تشخیص - حسن تعلیل
③ ایهام تناسب - مجاز - تشخیص - مراعات نظیر
④ تشخیص - کنایه - مجاز - اسلوب معادله
۲۹- وزن عروضی بیت «کس نیست که افتاده آن زلف دو تا نیست / در رهگذر کیست که دامی ز
بلا نیست» کدام است؟
خارج از کشور - ۱۳۹۱

- ① مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعولن
② مفعول مفاعیل مفاعیل فَعَل
③ مستفعل مستفعل فعْلن
④ مستفعل فاعلات مستفعل فع
۳۰- وزن بیت «اگر به مذهب تو خون عاشق است مباح / صلاح ما همه آن است کآن تو راست
صلاح» با کدام بیت یکسان است؟
خارج از کشور - ۱۳۹۱

- ① گره ز دل بگشا وز سپهر یاد مکن
که فکر هیچ مهندس چنین گره نگشاد
② ساقی ار باده از این دست به جام اندازد
عارفان را همه در شرب مدام اندازد
③ دوش از جناب آصف پیک بشارت آمد
کز حضرت سلیمان عشرت اشارت آمد
④ دمی با غم به سر بردن جهان یک سر نمی‌ارزد
به می بفروش دلق ما کز این بهتر نمی‌ارزد

۳۱- ترتیب ابیات زیر از حیث داشتن آرایه‌های «تضاد- تشبیه- اسلوب معادله - تناقض» کدام است؟ (با تغییر)

سراسری- ۱۳۹۱

الف) جوان را صحبت پیران حصار عافیت باشد به خاک و خون نشیند تیر چون دور از کمان گردد

ب) نظر به روی تو خورشید بر نمی‌دارد اگر چه خوب‌تر از خود نمی‌توان دیدن

ج) از نسیمی دفتر ایام برهم می‌خورد از ورق گردانی لیل و نهار اندیشه کن

د) جمعیتی که از دل ویران به من رسید سهل است گنج اگر طلبند از خراب من

۱) الف-ج-د-ب ۲) ج-ب-الف-د ۳) ج-ب-د-الف ۴) د-الف-ب-ج

۳۲- در بیت «از چنگ غم خلاص تمنی کنم ز دهر / کافغان به نای حلق چو ارغن (نوعی ساز)

در آورم» کدام آرایه‌های ادبی «تماماً» یافت می‌شود؟

سراسری- ۱۳۹۱

۱) استعاره- ایهام- تضاد- مجاز ۲) استعاره- ایهام- تناسب- حسن تعلیل- مجاز

۳) تشخیص- ایهام- تشبیه- کنایه ۴) تشخیص- تشبیه- استعاره- ایهام تناسب

۳۳- وزن «نخواهی آنکه چو آتش کنند خاموش / خموش باش و به هر خس ره کمین مگشای» با کدام بیت یکسان است؟

سراسری- ۱۳۹۱

۱) من رمیده ز غیرت ز پا فتادم دوش نگار خویش چو دیدم به دست بیگانه

۲) هر گه که دل به عشق دهی خوش دمی بود در کار خیر حاجت هیچ استخاره نیست

۳) سر پیوند تو تنها نه دل حافظ راست کیست آن کش سر پیوند تو در خاطر نیست

۴) وگر رسم فنا خواهی که از عالم براندازی برافشان تا فروریزد هزاران جان ز هر مویت

۳۴- کدام اختیار شاعری در بیت زیر وجود ندارد؟

سراسری- ۱۳۹۱

«گر ز دریا دو سه قطره پیرا کند چه باک باز چون جمع شود رو سوی دریا دارد»

۱) ابدال

۲) قلب

۳) کاربرد فاعلاتن به جای فعلاتن

۴) تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند و بلند به کوتاه

۳۵- آرایه‌های روبه‌روی کدام بیت، تماماً درست است؟ خارج از کشور- ۱۳۹۴

۱) گرفته‌ام ز جهان گوشه‌ای که دل می‌خواست / چه دام پهن کنم از پی شکار دگر (تشخیص- اسلوب معادله)

۲) به شکر خنده درآور، نه یقین می‌دانم / که دهان تو یقین را به گمان در فکند (تناقض- حس آمیزی)

۳) بر بوی سر زلف تو چون عود بر آتش / می‌سوزم و می‌سازم و با دست به دستم (کنایه- اغراق)

۴) دستگیرت نشود حلقه‌ مشکین رسنش / تا نگوئسار در آن چاه زنخدا نثوی (استعاره- حسن تعلیل)

۳۶- ترتیب ابیات به‌لحاظ داشتن آرایه‌های «استعاره- لف و نشر- تناقض- تلمیح- حس آمیزی» در کدام گزینه درست است؟ سراسری- ۱۳۹۳

الف) ز شعرهای ترم گرم این چنین مگذر / که آب خضر نهان در شب سیاه من است
ب) از سر سرگشته گرداب و رقص گردباد / می‌توان دانست بر و بحر بی آرام اوست
ج) سایه‌اش خونی چندین کمر کوهکن است / کوه دردی که دل از عشق تو تنها برداشت
د) مست هشیار ندیده‌ست کسی جز چشمت / خاصه وقتی که شود رهزن هشیاری چند
ه) کشد سر در گریبان خموشی شمع از خجلت / شود حسن گلسوز تو چون در انجمن پیدا

۱) ب، د، ه، ج، الف ۲) ب، الف، ه، د، ج

۳) ه، ب، د، ج، الف ۴) ه، ب، د، الف، ج

۳۷- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟ سراسری- ۱۳۹۳

«به سخن دعوی حق را نتوان برد از پیش هر که سر در سر این کار کند، منصور است»

۱) کنایه- جناس- ایهام- تلمیح

۲) اسلوب معادله- کنایه- تضاد- حس آمیزی

۳) لف و نشر- استعاره- تلمیح- متناقض‌نما

۴) استعاره- اسلوب معادله- متناقض‌نما- ایهام

۳۸- در کدام بیت اختیار شاعری «ابدال» وجود ندارد؟

خارج از کشور - ۱۳۹۴

- ① تا یقین آینه حال زدود صورتش ماضی مستقبل بود
 ② هستی تو صورت پیوند نی تو به کس و کس به تو مانند نی
 ③ حیف است سخن گفتن با هر کس از آن لب دشنام به من ده که درودت بفرستم
 ④ طناب عمر مرا دست روزگار گسیخت هنوز رشته امید از تو نگسستم

۳۹- وزن کدام بیت «مفعول مفاعیلن مفاعیلن» است؟

خارج از کشور - ۱۳۹۴

- ① شاهی که به روز رزم از رادی زرین نهد او به تیر در پیکان
 ② خیزید که هنگام صبح دگر آمد شب رفت و ز مشرق علم صبح بر آمد
 ③ رفت آن که رفت آمد آن که آمد بود آن چه بود خیره چه غم داری
 ④ اسرار ازل را نه تو دانی و نه من وین حرف معما نه تو خوانی و نه من

۴۰- کدام بیت در وزن «دوری» سروده شده است؟

خارج از کشور - ۱۳۹۴

- ① به جان پاک تو ای معدن سخا و وفا که صبر نیست مرا بی تو ای عزیز بیا
 ② پنهان مشو که روی تو بر ما مبارک است نظاره تو بر همه جانها مبارک است
 ③ ما را خدا از بهر چه آورد بهر شور و شر دیوانگان را می کند زنجیر او دیوانه تر
 ④ امشب عجب است ای جان گر خواب رهی یابد وان چشم کجا خسبد کو چون تو شهی یابد

۴۱- آرایه‌های مقابل همه ابیات به جز بیت تماماً درست است. (با تغییر) سراسری - ۱۳۹۳

- ① چشم زاهد به شناسایی سرّ رخ و زلف / دیدن روز و شب اعمی مادرزاد است: تضاد-
 لفّ و نشر

- ② دل ندانم ز خدنگ که به خون خفت ولی / این قدر هست که مژگان تو خون آلود است:

تشبیه - کنایه

- ③ از تو گر لطف و کرم ور همه جور است و ستم / چه تفاوت که ایاز آن چه کند محمود است:

لفّ و نشر - تلمیح

- ④ خلق و بازار جهان کش همه سود است و زیان / من و بازار محبت که زیانش سود است:

تشبیه - پارادوکس

۴۲- در همه ابیات، به استثنای بیت اختیار زبانی «تغییر مصوت بلند به کوتاه» صورت گرفته است.

سراسری - ۱۳۹۳

- ۱ طرف کرم ز کس نبست این دل پر امید من گرچه سخن همی برد قصه من به هر طرف
 - ۲ از خم ابروی توام هیچ گشایشی نشد وه که در این خیال کج عمر عزیز شد تلف
 - ۳ ابروی دوست کی شود دستکش خیال من؟ کس نزده است از این کمان تیر مراد بر هدف
 - ۴ صوفی شهر بین که چون لقمه شبهه می خورد پاردمش دراز باد آن حیوان خوش علف
- ۴۳- آرایه های روبه روی همه ابیات تماماً درست است به جز:

سراسری - ۱۳۹۴

- ۱ ای صبا با بلبل خوش گوی، گوی می نماید لاله خودروی، روی (تشخیص - کنایه)
- ۲ آن که نشنیده است هرگز بوی عشق گو به شیراز آی و خاک من ببوی (حسن آمیزی - مجاز)
- ۳ دور از تو گرچه ز آتش دل در جهنم دارم طمع که روضه رضوان من شوی (ایهام - استعاره)
- ۴ شیوه گل دلستانی، رسم بلبل نغمه خوانی / چون بخندد چون نگریم چون بنالد چون ننالم (لف و نشر - تناقض)

۴۴- همه آرایه های «کنایه، ایهام، جناس و استعاره» در کدام بیت وجود دارد؟

خارج از کشور - ۱۳۹۳

- ۱ از کوی مغان نیم شبی ناله نی خاست زاهد به خرابات مغان آمد و می خواست
- ۲ در ازل عکس می لعل تو در جام افتاد عاشق سوخته دل در طمع خام افتاد
- ۳ شنیدم که چون قوی زیبا بمیرد فریبده زاد و فریبا بمیرد
- ۴ تا مگر صبح تو سر برزند از مطلع مهر دیده بر چرخ چو مسمار فرودوز امشب

۴۵- در کدام بیت، اختیار زبانی «تغییر مصوّت کوتاه به بلند و تغییر مصوّت بلند به کوتاه» صورت گرفته است؟
سراسری - ۱۳۹۸

- ① داغ محبت است و بس خانه فروز جان و دل نیست ز روزن دگر روشنی این سرای را
② باده عقل سوز را داروی بیهشی مزین نیست به سرمه حاجت آن چشم جنون فزای را
③ آن شکرین لبی که من ناله از او چو نی کنم غوطه به زهر می دهد طوطی خوش نوای را
④ سوخت بساط هستی ام ریخت بنای طاقتم چند پر از نفس دهم آه شکسته پای را
- ۴۶- ترتیب و توالی ابیات زیر به لحاظ آرایه های «ایهام، استعاره، حسن تعلیل، تشبیه و مجاز» کدام است؟

خارج از کشور - ۱۳۹۷

- الف) بار فراق دوستان بس که نشسته بر دلم می روم و نمی رود ناقه به زیر محلم
ب) سیر از رخ تو دیده به دیدن نمی شود گل زین چمن تمام به چیدن نمی شود
ج) دمام تلخ می گوید دعاگویان دولت را مکرر قند می ریزد لب لعل شکر بارش
د) غم هجوم آورده می دانم که زارم می کشد وین غم دیگر که دور از روی یارم می کشد
ه) دانی قیامت از چه ندارد سر قیام در انتظار قامت رعناى او بود
- ① ج - ب - د - الف - ه
② ج - ب - د - ه - الف
③ د - ج - ه - الف - ب
④ ج - ب - د - ه - الف

۴۷- آرایه های مقابل کدام بیت «همگی» درست است؟
سراسری - ۱۳۹۷

- ① تا رقیب از لب او کامروا شد گفتم / خاتم دست سلیمان به کف اهرمن است (اسلوب معادله، کنایه)

- ② سزای من که دمی خرم از وصال شدم / هزار مرتبه عشق از غم جدایی داد (مجاز، ایهام)
③ تا سرو پی بندگی قد تو برخاست / دور فلک آزاد ز بند محنش کرد (تشبیه، حسن تعلیل)
④ گر جذبۀ محبت آتش به دل فروزد / برگ هوس توان سوخت ترک هوا توان کرد (استعاره، تضاد)

۴۸- آرایه‌های «تشبیه، اغراق، ایهام و لفّونشر» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

سراسری - ۱۳۹۷

- الف) نسخه چشم و ابرویت پیش نگارگر برم
ب) تا زیب بناگوش تو شد طره مشکین
ج) سینه چاکان محبت همه دانند که من
د) ای قیامت از قیام تو نشانی، برخیز
- گویش این چنین بکن صورت قوس و مشتری
هرگز خبرم نیست نه از صبح و نه از شام
سپر انداخته تیغ دو ابروی توام
که به جان در طلب قامت دلجوی توام
- ۱) د، ج، الف، ب ۲) د، ب، ج، الف ۳) ج، د، الف، ب ۴) ج، الف، ب، د

۴۹- در کدام بیت هیچ اختیار شاعری به کار نرفته است؟

سراسری - ۱۳۹۷

- ۱) جز از لب لعل جان نوشم غیر سر زلف او نگیرم
۲) چو سحرگاه ز گلشن مه عیار برآمد چه بسی نعره مستان که ز گلزار برآمد
۳) هله نومید نباشی که تو را یار براند گرت امروز براند نه که فردات بخواند
۴) تو بسی سمن بران را به کنار در گرفتی نفسی کنار بگشا بنگر کنار دیگر
- ۵۰- در بیت زیر، شاعر از کدام «اختیارات شاعری» بهره برده است؟
- سراسری - ۱۳۹۷
- «گویی بطّ سفید جامه به صابون زده است کبک دری ساق پای در قدح خون زده است»
- ۱) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، قلب
۲) بلند بودن هجای پایان مصراع، قلب
۳) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، ابدال
۴) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند، حذف همزه

۵۱- کدام آرایه‌ها همگی در بیت زیر وجود دارند؟

سراسری - ۱۳۹۶

«اکنون نه مرا کشتی از آن ابرو و مژگان دیری است که من کشته آن تیر و کمانم»

- ۱) تشبیه نهفته، اشتقاق، تضاد
۲) جناس، لفّونشر مرتّب، استعاره مصرحه
۳) مراعات نظیر، جناس ناقص، استعاره مکنیه
۴) تشبیه نهفته، لفّونشر مشوش، مراعات نظیر

۵۲- ترتیب توالی ابیات زیر براساس آرایه‌های «استعاره مصرّحه، مجاز، موازنه، لفّ و نشر و استعاره مکنیه» کدام است؟
سراسری - ۱۳۹۵

- الف) چون صبا شانه زند طرّه عنبر بارش
ب) صید قید او نمی‌یابد خلاص
ج) به امیدی که سحر بر رخت افتد نظرم
د) ز آشفتگی حال من آگاه کی شود
ه) حدیث زلف و دهان تو جز تو با که بگویم
- دل یک جمع پریشان شود از هر تارش
مست جام او نمی‌آید بهوش
نظری شب همه شب بر مه و پروین دارم
آن را که دل نگشت گرفتار این کمند
که قصّه‌ای است مطوّل حکایتی است نهانی

۱) الف، د، ه، ب، ج

۲) ب، د، ج، ه، الف

۳) د، ج، ب، ه، الف

۴) د، الف، ب، ج، ه

۵۳- در هر یک از ابیات کدام گزینه، سه نوع اختیار وزنی وجود دارد؟ (با تغییر)

خارج از کشور - ۱۳۹۶

- الف) ید بیضای کلیم است تو را کز اثرش
ب) مرا تو جان عزیز و جان دوست عزیز
ج) تب هر روزه و سرمای زمستان نگذاشت
د) عجب از زمره عشاق لبّت می‌مانم
- بر تن خصم تو هر موی یکی اثردهاست
هزار جان عزیزم فدای جان تو باد
هر چه آورد به رویم تب و سرما آورد
که همه مست و خرابند به یک جرعه شراب
- ۱) ج- د
۲) ب- ج
۳) الف- ج
۴) الف- ب

۵۴- در کدام بیت، اختیارات «قلب» و «حذف همزه» در یک رکن، صورت گرفته است؟

خارج از کشور - ۱۳۹۶

- ۱) چه به ناز پرورم مهر بتان سنگدل
۲) کیسه هنوز فربه است از تو از آن قوی‌دلم
۳) چون ز نسیم می‌شود زلف بنفشه پر شکن
۴) حافظ اگر قدم زنی در ره خاندان به صدق
- یاد پدر نمی‌کنند این پسران ناخلف
چاره چه خاقانی اگر کیسه رسد به لاغری
وه که دلم چه یاد از آن عهدشکن نمی‌کند
بدرقه‌ی رهت شود همّت شحنه‌ی نجف

۵۵- در کدام بیت، اختیار وزنی «ابدال» صورت گرفته است؟ سراسری- ۱۳۹۵

۱) بُرد او دل عاشقان آفاق پیچید بر آن دو زلف چون شست

۲) اندر عجبم که چشم آن ماه ناخورده شراب چون شود مست

۳) زان چشم پر از خمار سرمست پر خون دارم دو دیده پیوست

۴) تا عزم جفا درست کرد او دست همه عاشقانش بشکست

۵۶- در کدام مصراع اختیار وزنی قلب صورت گرفته است؟ سراسری- ۱۳۹۵

۱) دل بر گرفت از من بتم یکبارگی ۲) زیرنشین عَلمت کاینات

۳) دست کسی بر نرسد به شاخ هویت تو ۴) بر شوم از نشاط دل وقت سحر به منظره

۵۷- آرایه‌های مقابل کدام بیت، نادرست است؟ سراسری- ۱۳۹۵

۱) زلف مشکین حلقه‌اش بر روی گلگون بسته‌اند / من ندانم روز و شب با یکدگر چون بسته‌اند؟ (لف‌ونشر، تشبیه)

۲) موسم گل نبود توبه‌ عشاق درست / توبه یعنی چه؟ بیا باده بیار ای ساقی (واج‌آرایی، جناس)

۳) خامشی مهر لب هرزه‌درایان گردد / بحر از عهده سیلاب برون می‌آید (اسلوب‌معادله، کنایه)

۴) تا مگر باز به خاک سر کوی تو رسم / چون صبا شیوه خود ساختم در به‌دری (ایهام استعاره مصرّحه)

۵۸- آرایه‌های «ایهام، موازنه، تشخیص، لف‌ونشر و تشبیه» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

سراسری- ۱۳۹۵

الف) بازم لباس صبر به صد پاره کرده‌ای بازم ز کوی عافیت آواره کردی

ب) ای ز جام می عشق تو خرد رفته ز هوش لب و دندان تو را لعل و گهر حلقه به گوش

ج) گفتمی که تا ز نزد تو دورم چگونه‌ای؟ دور از تو آن چنان که منم هیچ‌کس مباد

د) زلف کافر کیش تو آیین ایمان برگرفت عقل را صف بر شکست و عالم جان برگرفت

ه) شمع دل را شب هجران تو سر سوخته‌ام مرغ جان را که سودای تو پر سوخته‌ام

۱) ج، ه، د، ب، الف ۲) د، ج، ه، الف، ب ۳) ج، د، ه، الف، ب ۴) د، ج، الف، ب، ه

16

۶۳- آرایه‌های کدام گزینه در بیت زیر وجود ندارد؟ خارج از کشور - ۱۳۹۵

«مشو از حرف عشق ای خامه آتش زبان خامش کز این روشن بیان، فانوس شمع طور شد گوشم»

① استعاره، تلمیح

② مجاز، تشخیص

③ ایهام، پارادوکس

④ تشبیه، حسن تعلیل

۶۴- ترتیب ابیات زیر به لحاظ داشتن آرایه‌های: «تشبیه، اغراق، تلمیح، ایهام تناسب و کنایه» کدام است؟

خارج از کشور - ۱۳۹۵

الف) در گذشت از سر من آب ولی گر دهم
 ب) در درونم به جز از دوست دگر چیزی نیست
 ج) بار سر چند کشم بی سر زلفت بر دوش
 د) شور سودای من و تلخی عیشم بگذار
 ه) چون سر از خوابگاه خاک بر آرم در حشر
 آشنایی مددی دستی و پای بزنم
 یوسفم اوست من آلوده به خون پیرهنم
 وقت آن است که در پای عزیزت فکنم
 بنگر این خسرو خوبان که چه شیرین سخنم
 بچکد خون جگر گر بفشاری کفنم

① الف، ب، د، ج، ه

② ب، ج، الف، د، ه

③ ج، ه، ب، د، الف

④ ج، ه، د، الف، ب

۶۵- آرایه‌های بیت زیر (از فروغی بسطامی) کدام هستند؟ خارج از کشور - ۱۳۹۵

«فروغی شهره هر شهر شد شعرم به شیرینی که در گفتار شیرین خسروم داده است فرمانی»

① واج آرای، ایهام تناسب، تلمیح، حس آمیزی

② کنایه، واج آرای، مراعات نظیر، حسن تعلیل

③ استعاره، تشبیه، اسلوب معادله، مراعات نظیر

④ حسن تعلیل، ایهام تناسب، استعاره، اسلوب معادله

۶۶- آرایه‌های «اغراق، حسن تعلیل، واج آرای، لف و نشر و پارادوکس» به ترتیب در کدام ابیات، آمده است؟
خارج از کشور - ۱۳۹۵

- الف) روشن شده است آینه ما به نور عشق خورشید، خال عیب رخ دودمان ماست
ب) صائب اظهار غم و شادی خود بی‌طرفی است ورنه ما نیز بهاری و خزانی داریم
ج) چنان از شرم زلفش آب شد در چشمه‌ها سنبل که نتوان امتیاز از موج کردن زلف سنبل را
د) از روزگار حاصل هر کس به قدر دارد بی‌حاصلی است ما را حاصل ز روزگاران
ه) حلقه چاکری توست که دارد مه نو کمر بندگی توست که دارد جوزا

۱) ج، الف، ه، د، ب

۲) ج، ه، الف، ب، د

۳) الف، ب، ه، ج، د

۴) الف، ج، ب، د، ه

۶۷- آرایه‌های بیت زیر، کدام است؟
خارج از کشور - ۱۳۸۹
«نیشکر با همه شیرینی اگر لب بگشایی پیش نطق شکرینت چو نی انگشت بخاید»

۱) جناس - کنایه - استعاره - ایهام

۲) کنایه - تشبیه - حس آمیزی - تشخیص

۳) تشبیه - مراعات نظیر - جناس - حس آمیزی

۴) ایهام - مراعات نظیر - تشخیص - استعاره

۶۸- در کدام بیت همه آرایه‌های «کنایه، تشبیه، اغراق، جناس و مراعات نظیر» وجود دارد؟
خارج از کشور - ۱۳۸۹

- ۱) جوی خون می‌رود از چشمه چشم بر خاک بر سرم بین که ز دست تو چه‌ها می‌آید
۲) جمعی افتاده به هر گوشه پریشان حال است مگر از سنبل او باد صبا می‌آید
۳) من ز خود می‌روم و یار قدح می‌بخشد تشنه جان می‌دهد و آب بقا می‌آید
۴) می‌رسد جلوه‌گر آن سرو خرامان ای دل! مستعد باش که طوفان بلا می‌آید

۶۹- چنانچه ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه‌های «اغراق، اسلوب معادله، مجاز، حسن تعلیل، تشخیص، از بالا به پایین مرتب سازیم، کدام ترتیب درست است؟ خارج از کشور - ۱۳۸۹

- الف) دل گمان دارد که پوشیده‌ست راز عشق را / شمع را فانوس پندارد که پنهان کرده است
 ب) خون دلم از حسرت یک جام به جوش است / آبی به سر آتش من زن که نجوشم
 ج) منت پیک صبا را نکشیدم در عشق / که میان من و او حاجت پیغام نبود
 د) می‌توان رفت به یک چشم پریدن تا مصر / بوی پیراهن اگر قافله سالار شود
 ه) ز آن پا نهاده‌ام به سر آهوی حرم / کز تیر چشم مست تو در خون پییده‌ام

۱) ج - ه - ب - الف - د

۲) د - الف - ب - ج - ه

۳) د - الف - ب - ه - ج

۴) الف - د - ب - ه - ج

۷۰- در بیت «شب تار است و ره وادی ایمن در پیش / آتش طور کجا موعد دیدار کجاست؟» کدام اختیار شاعری به کار نرفته است؟ خارج از کشور - ۱۳۸۹

۱) تغییر کمیت مصوت‌ها

۲) استفاده از اختیار ابدال

۳) استفاده از اختیار قلب

۴) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن

۷۱- نشانه‌های هجایی زیر، مربوط به کدام بیت است؟ خارج از کشور - ۱۳۸۹

UU - UU - - - - - UU - UU - - - - -

۱) ای یار کجایی که در آغوش نه‌ای / و امشب بر ما نشسته چون دوش نه‌ای

۲) تا دل ز مراعات جهان برکندم / صد نعمت را به منتی نپسندم

۳) ظلم از دل و دست ملک نیرو ببرد / عادل ز زمانه نام نیکو ببرد

۴) نادان همه جا با همه کس آمیزد / چون غرقه به هر چه دید دست آویزد

۷۲- اگر ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه‌های «ایهام، اغراق، اسلوب معادله، تناقض، مجاز» از بالا به

پایین مرتب کنیم، کدام گزینه صحیح است؟

خارج از کشور - ۱۳۹۰

الف) مگیر از دهن خلق حرف را زنه‌ار

به آسیا چو شدی پاس‌دار نوبت را

ب) غم عشق آمد و غم‌های دگر پاک ببرد

سوزنی باید کز پای بر آرد خاری

ج) ظرافت بین که چون عکسی که در آینه‌ای افتد

توان در سینه پیدا کردنش راز نهانی را

د) چو وحشی مرغ از قید قفس جست

دگر نتوان به دستان پای او بست

ه) مرا گر تو بگذاری ای نفس طامع

بسی پادشاهی کنم در گدایی

۱) ج - د - الف - ه - ب

۲) ج - ب - ه - د - الف

۳) د - ج - ب - ه - الف

۴) د - الف - ب - ج - ه

۷۳- اگر ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه‌های «ایهام، لف‌ونشر، حسن تعلیل، استعاره مصرّحه،

تلمیح» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

خارج از کشور - ۱۳۹۰

الف) به امیدی ز چمن دسته سنبل برخاست

که سر زلف دراز تو کند پامالش

ب) خورشید عارض او چون ذره برده تابم

بالای سرکش او چون سایه کرده پستم

ج) برهانده مرا عشق هم از دین و هم از کفر

آسوده ز آیین مسلمان و یهودم

د) تو خود فرشته‌ای نه از این گل سرشته‌ای

گر خلق از آب و خاک، تو از مشک و عنبری

ه) در اشک من به چشم حقارت نظر مکن

کاین لعل را به خون جگر پروریده‌ام

۱) د، ج، ه، الف، ب ۲) د، ج، الف، ه، ب ۳) ب، الف، ج، ه، د ۴) ب، ج، الف، ه، د

۷۴- وزن بیت «خیال روی تو را می‌برم به خانه خویشت / چو بلبلی که برد گل به آشیانه خویشت» با

کدام بیت یکسان است؟

خارج از کشور - ۱۳۹۰

۱) شعری به تابناکی و نظمی به روشنی

مانند اشک دیده شب‌زنده‌دار من

۲) نیایدم گله از خوی این و آن کردن

در آتش از دل خویشتم چه می‌توان کردن؟

۳) گر فلک نشناخت قدر ما رهی عیش مکن

ابله ارزان می‌فروشد گوهر نایاب را

۴) برون نمی‌رود از خاطر خیال وصال

اگر چه نیست وصالی ولی خوشم به خیالت

۷۵- چنانچه ابیات زیر را به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «حسن تعلیل، ترصیع، جناس ناقص، مجاز،

تشبیه» از بالا به پایین مرتب سازیم، کدام ترتیب درست است؟ سراسری - ۱۳۸۹

الف) قطره خون تازه‌ای از تو رسیده بر دلم به که به دیده جا دهم تازه رسیده تو را

ب) اندرین فصل گل افشان جا به طرف جوی جوی برکش آواز و ببر از بلبل خوش گوی گوی

ج) قامتم از خمیدگی صورت چنگ شد ولی چنگ نمی‌توان زدن زلف خمیده تو را

د) شکر شکن است یا سخن گوی من است؟! عنبر ذقن (چانه) است یا سمن بوی من است؟!

ه) پیش دهننت پسته ز تنگی زده لاف ز آن است که هر کس دهنش پاره کند

۱) د- ه- الف- ج- ب ۲) د- الف- ه- ب- ج

۳) ه- د- الف- ب- ج ۴) ه- د- الف- ج- ب

۷۶- ترتیب درست ابیات به دلیل داشتن آرایه‌های «کنایه، حس آمیزی، اغراق، اسلوب معادله،

استعاره مکنیه» کدام است؟ (با تغییر) سراسری - ۱۳۹۰

الف) ساقی‌ام کرد چنان مست که هنگام سماع سنگ بر شیشه نه طارم مینا زده‌ام

ب) هر دو عالم چیست تا ما قیمت یوسف کنیم می‌توان بخشید اگر سنگی به چاه افکنده‌ایم

ج) هر چه جز معشوق باشد، پرده بیگانگی است بوی یوسف را ز پیراهن شنیدن مشکل است

د) اظهار عجز پیش ستم‌گر ز ابلهی است اشک کباب موجب طغیان آتش است

ه) مگر در دامن خورشید اندازد سر خود را و گر نه چشم شب‌نم سیر از گلزار کی گردد

۱) ب، ج، الف، د، ه ۲) ب، د، ج، الف، ه ۳) ه، الف، ب، د، ج ۴) د، ج، الف، ه، ب

۷۷- در بیت زیر همهٔ اختیارات شاعری، به استثنای وجود دارد. سراسری - ۱۳۹۰

«دل عاشق چه غم از سوزش دوران دارد کشتی نوح چه اندیشه طوفان دارد»

۱) ابدال ۲) قلب ۳) تغییر کمیّت مصوّت‌ها ۴) فاعلاتن به جای فعلاتن

۷۸- وزن کدام بیت با دیگر ابیات، مغایر است؟ سراسری - ۱۳۸۹

۱) آن که ز ابرو و مژه تیر و کمانی دارد چشم‌ها کرده سیه قصد جهانی دارد

۲) تا تو دل در بند جان داری و جان در بند تن چون مراد خویش گیری در کنار خویشتن؟

۳) بر منت ناز و ستم گر چه به غایت باشد حاش لله که مرا از تو شکایت باشد

۴) دام زلف تو به هر حلقه طنابی دارد چشم مست تو به هر گوشه خرابی دارد

۷۹- چنانچه ابیات زیر را به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «ایهام تناسب، حسن تعلیل، تشبیه، اغراق،

کنایه، لف و نشر» از بالا به پایین مرتب کنیم کدام ترتیب درست است؟ سراسری - ۱۳۸۹

الف) پشت کوثر آمد فلک در آفرینش تا کند هر زمان پیشست زمین بوس از برای افتخار

ب) هندو به پیش خال تو باشد به چاکری مهر رخ تو راست مه و زهره مشتری

ج) عابدانی که روی بر خلق‌اند پشت بر قلبه می‌کنند نماز

د) بعد از هزار سال به بام زحل رسد گر پاسبان قصر تو سنگی کند رها

ه) ویران مکن این دیده و دل ز آتش و آب کآن جای خیال توست، وین جای غمت

و) می‌اندر کف ساقی بی‌حجاب سهیلی‌ست در پنجه افتاب

۱) ب، الف، و، د، ج، ه ۲) ب، ج، و، ه، الف، د

۳) ج، الف، و، د، ب، ه ۴) و، ج، ب، د، ه، الف

۸۰- در کدام بیت، همه آرایه‌های «مجاز، اغراق، کنایه، تشبیه» وجود دارد؟ سراسری - ۱۳۸۹

۱) گشته ویران خانام از سیل عشق خانه‌کن چشم آبادی مدار از خانمان ویران عشق

۲) فصل گل گر اشک گلگونت ز سر خواهد گذشت گل به سر خواهی زدن از گلبن بستان عشق

۳) چون تو خورشیدی نتاییده‌ست در ایوان حسن ذره‌ای چون من نرقصیده‌ست در میدان

عشق

۴) نوح را کشتی شکست از لطمه طوفان عشق کس نیامد بر کنار از بحر بی‌پایان عشق

۸۱- اگر ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «اغراق، ایهام تناسب، متناقض‌نما، اسلوب معادله و

تشبیه» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟ (با تغییر) سراسری - ۱۳۹۱

الف) چه نشاطی‌ست ندانم سر سودای تو را که به بازار غمت جای خریدار نماند

ب) مست هشیار ندیده‌ست کسی جز چشمت خاصه وقتی که شود رهزن هشیاری چند

ج) در سرو رسیده‌ست ولیکن به حقیقت از سرو گذشته‌ست که سیمین بدن است آن

د) نصیحت گوی را از من بگو ای خواجه دم درکش / چو سیل از سر گذشت آن‌را چه می‌ترسانی از

باران؟

ه) شب فراق تو در خون خویش می‌خفتم ز بس که هر سر مویم چو نیشتر می‌گشت!

۱) الف، ج، ب، د، ه ۲) الف، د، ج، ب، ه ۳) ه، الف، ب، د، ج ۴) ه، ب، ج، الف، د

۸۲- ترتیب قرار گرفتن ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «ایهام تناسب- لف و نشر- مجاز- کنایه-

حسن تعلیل» در کدام گزینه درست است؟ خارج از کشور- ۱۳۹۱

الف) به امیدی ز چمن دسته سنبل برخاست که سر زلف دراز تو کند پامالش

ب) دلا به دست گرفتی می این چه دستان است نه می گل است و نه طبعیت هزارستان است

ج) دانی که چیست حالت درویش و پادشاه گر بنگری به فقر من و احتشام او

د) به آرزوی تو یک قوم کو به کو می رفت به جست و جوی تو یک شهر در به در می گشت

ه) پیش تیغت چه کنم گر نکنم سینه سپر که ندارند ضعیفان سپری بهتر از این

۱) الف، ب، ج، د، هـ ۲) ب، ج، د، هـ، الف ۳) د، ج، ب، الف، هـ ۴) هـ، ب، د، الف، ج

۸۳- اگر ابیات را به لحاظ داشتن یکی از آرایه‌های «اسلوب معادله، تلمیح، مجاز، پارادوکس و

حسن تعلیل» از بالا به پایین تنظیم کنیم، کدام ترتیب درست است؟ خارج از کشور- ۱۳۹۱

الف) تا به شام ابد از رنج خمار ایمن شد هر که در صبح ازل ساغری از عشق چشید

ب) آب حیوان که خضر در ظلماتش می جست به جز از عشق نبود این خبر از غیب رسید

ج) مشکن دل ما که به به مرهم نشود چون شیشه شکست کی شود باز درست؟

د) دور گردون را ز موج عشق دان گر نبودی عشق بفسردی جهان

ه) کشته عشق وی از زنده جاوید به است درد کز وی رسد مایه‌ی درمان من است

۱) ب- الف- د- ج- هـ ۲) ج- الف- ب- هـ- د ۳) ج- ب- الف- هـ- د ۴) د- الف- ب- هـ- ج

۵) ج- ب- الف- هـ- د ۶) هـ- ب- د- الف- ج

۸۴- در کدام ابیات به ترتیب از اختیار شاعری «فاعلاتن به جای فعلاتن»، «بلند تلفظ کردن مصوت

کوتاه»، «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» و «ابدال» استفاده شده است؟ خارج از کشور- ۱۳۹۱

الف) نفاق و زرق نبخشد صفای دل حافظ طریق رندی و عشق اختیار خواهم کرد

ب) چو پشت آینه پیش تو حلقه در گوشم ز من چو آینه زنگ خورده روی متاب

ج) بس غریبید در این کوچه شر، کوچ کنید به مقیمان نو این کوچه شر باز دهید

د) عزم دیدار تو دارد جان بر لب آمده باز گردد یا بر آید؟ چیست فرمان شما؟

۱) الف- ب- ج- د ۲) الف- ج- د- ب ۳) ج- الف- ب- د ۴) ج- د- الف- ب

۸۵- در بیت: «مکن عییم که می کاهم چو ماه از تاب مهر او که گر ماهی تب هجرش کشد کوهی شود کاهی» کدام آرایه ها وجود ندارد؟
خارج از کشور - ۱۳۹۴

۱) کنایه، تشبیه، تضاد ۲) استعاره، ایهام، حسن تعلیل

۳) مجاز، تناقض، حس آمیزی ۴) ایهام تناسب، تشخیص، مراعات نظیر

۸۶- ترتیب توالی ابیات زیر براساس آرایه های «حسن تعلیل، ایهام تناسب، تناقض، استعاره مصرحه و جناس» کدام است؟
خارج از کشور - ۱۳۹۴

الف) در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را مهر لب او بر در این خانه نهادیم

ب) زغمازی است مشک آخر سیه روی که از صد پرده بیرون می دهد بوی

ج) گر دیگران به عیش و طرب خرمند و شاد ما را غم نگار بود مایه سرور

د) چو غنچه بر سرم از کوی او گذشت نسیمی که پرده بر دل خونین به بوی او بدریدم

ه) صحبت حور نخواهم که بود عین قصور با خیال تو اگر با دگری پردازم

۱) ب، د، ج، ه، الف ۲) ب، ه، ج، الف، د ۳) ج، ه، ب، الف، د ۴) ج، د، ب، ه، الف

۸۷- ترتیب قرار گرفتن ابیات به لحاظ داشتن آرایه های «ایهام، لف و نشر، اغراق، تشبیه و استعاره مکنیه»، کدام است؟
خارج از کشور - ۱۳۹۴

الف) جمع کردن از پریشانی حواس خویش را از پی صید معانی دام پیدا کردن است

ب) دوش می زد دل در وصلش که بگشاید مگر از درون آمد ندا کاین در ز بیرون بسته اند

ج) باغبان همچو نسیم ز در خویش مران کاب گلزار تو از اشک چو گلنار من است

د) زلف مشکین حلقه اش بر روی گلگون بسته اند من ندانم روز و شب با یکدگر چون بسته اند

ه) روم سوی چمن گر من ز آهم می شود صحرا به صحرا گر روم صحرا ز اشک من چمن

گردد

۱) الف، د، ه، ب، ج

۲) ج، ه، ب، الف، د

۳) ج، د، ه، الف، ب

۴) د، الف، ه، ج، ب

WWW.20SHOO.IR

۸۸- هر کدام از آرایه‌های «اسلوب معادله، تضاد، جناس، ایهام و لف و نشر مرتب» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شود؟
سراسری - ۱۳۹۲

- الف) گل است باده‌ی گل رنگ باده خواران را مدام فصل بهار است میگساران را
ب) آسوده بود عشق ز بی‌تابی عشاق از زلزله خاک چه غم چرخ برین را؟
ج) از نقش چپ و راست خبر نیست نگین را نه کفر شناسد دل حیران و نه دین را
د) آه هوا پرست به مقصد نمی‌رسد نتوان زدن به تیر هوایی نشانه را
ه) فقر سیاه‌رو محک بخل و همت است محتاج از کریم شناسد لئیم را

۱) ب، ه، د، الف، ج

۲) ب، د، ه، الف، ج

۳) د، ه، ب، ج، الف

۴) د، ه، الف، ب، ج

۸۹- ترتیب توالی ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «استعاره مصرحه، کنایه، تناقض، حسن تعلیل و جناس» کدام است؟
سراسری - ۱۳۹۴

- الف) چون غبار هستی‌ام بنشست گفتم روشن است کز من خاکی کنون بر هیچ خاطر گرد نیست
ب) در جهان مردی نمی‌بینم که از دردی جداست یک طربناک است بر گردون و آن هم مرد نیست

- ج) سرد باشد هر که او بی‌مهر رویی دم زند چون دم مهر از دل گرم است از آن رو سرد نیست
د) درد دل را گفتم از وصلش دوا سازم ولیک دردمندان محبت را دوا جز درد نیست

- ه) هیچ رویی نیست کز چرخ سیه‌رو زرد نیست کار هیچ آزاده‌ای زین آسیا بر گرد نیست

۱) الف، ب، د، ه، ج

۲) ه، الف، د، ج، ب

۳) ج، الف، ه، د، ب

۴) ه، د، ب، ج، الف

۹۰- توالی ابیات زیر، براساس آرایه‌های «لف‌ونشر، پارادوکس، استعاره، تشبیه، ایهام» به‌ترتیب

کدام است؟ سراسری- ۱۳۹۶

- الف) شاد ز تو روان من، زنده به بوت جان من ذکر تو بر زبان من مخفی و آشکار هم
- ب) زهر قهرت گرچه شیرین است اندر کام عاشق لیک قهر آن به که گاهی باشد و گاهی نباشد
- ج) ذکر رخ و زلف تو دلم را وردی است که صبح و شام دارم
- د) روز تاریک و شب تیره و اقبال سیاه همه زان خال و خط و طره‌ مشکین دارم
- ه) ای لب‌ خنده بر شراب زده چشم من بر رخت گلاب زده
- ۱) ج، الف، ب، د، ه ۲) ج، ب، ه، د، الف ۳) د، ب، ج، الف، ه ۴) د، الف، ه، ب، ج

WWW.20SHOO.IR